

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Акімова О.М.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки та психології,

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

На сучасному етапі розвитку суспільства, що характеризується інтеграцією України в європейські політичні, економічні й культурні структури, особливої уваги набуває проблема підготовки фахівців, здатних виконувати свої професійні обов'язки на продуктивному й творчому рівнях. Особливого суспільного значення набуває проблема підготовки вчителів початкових класів у закладах педагогічної освіти, покликаних забезпечувати здатність учнів у подальшому організувати власну самостійну роботу, здобувати самостійно знання, що в подальшому виступить передумовою успішного організації позааудиторної самостійної роботи учнів початкової школи.

Отже, на теоретичному і методологічному рівнях проблема організації самостійної роботи студентів у процесі оволодіння знаннями є дослідженою Л. Арістовою, В. Буряком, Є. Гуламп, Л. Грицюк, Б. Єсіповим, Л. Жаровою, В. Казаковим, В. Морозом та іншими науковцями, у працях яких доведено, що самостійна робота студентів дозволяє успішно формувати свідомість і зміцнювати знання; удосконалювати вміння і навички, визначені програмою кожної навчальної дисципліни [6].

На нашу думку, «позааудиторна самостійна робота студента» може розглядатись як вид позааудиторної самостійної навчальної та виховної діяльності, що виконується під опосередкованим керівництвом викладача і передбачає формування навичок самостереження, самоорганізації, самоаналізу, самоконтролю.

Важливим чинником для забезпечення мотивації студентів до організації і виконання позааудиторної самостійної роботи студентів є [1]:

- створення умов для добровільного виконання студентами завдань позааудиторної самостійної роботи;
- забезпеченням мотивації «інтересу до змісту пізнавальної діяльності» через комплекс завдань з позааудиторної самостійної роботи з різних навчальних дисциплін, та реалізація у їх змісті різноманітних форм, видів і методів організації позааудиторної самостійної роботи;
- опосередкований характер контролю з боку викладача за позааудиторною самостійною роботою студентів.

Зазначимо, що забезпечення мотивації студентів до позааудиторної самостійної роботи шляхом організації постійного систематичного контролю опосередкованого характеру з боку викладача має як навчальне, так і виховне значення, забезпечуючи всебічність професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів через систематичний опосередкований контроль з боку викладача.

Для здійснення індивідуального підходу під час позааудиторної самостійної роботи студентів доречним є використання індивідуального плану позааудиторної самостійної роботи студентів, що передбачає етапність позааудиторної самостійної роботи, а саме:

Перший етап – ознайомлення студентів з науковими засадами організації позааудиторної самостійної роботи та вимогами до її виконання на першому заняття з дисципліни. Мають бути визначені теми, завдання, кількість змістовних модулів, оцінювання та строки виконання завдань позааудиторної самостійної роботи, види та строки контролю за виконанням завдань.

Другий етап виконання індивідуального плану позааудиторної самостійної роботи студентів, який містить завдання позааудиторної самостійної роботи, як навчального, так і виховного характеру.

Індивідуальний план позааудиторної самостійної роботи має наступні розділи та зміст:

1. Відомості про студента (назва дисципліни, група, факультет, навчальний заклад, прізвище, ім'я, по батькові).

2. Опис навчальної дисципліни, де містяться відомості про кількість навчальних тижнів та практик на кожному курсі, кількість кредитів та характеристика навчальної дисципліни.

3. Терміни виконання завдань позааудиторної самостійної роботи, рівень складності, кількість балів за кожний змістовний модуль (не оцінювання завдань позааудиторної самостійної роботи).

4. Оформлення результатів завдання позааудиторної самостійної роботи.

5. Заповнення педагогічного словника.

6. Консультації викладача.

7. Виховна позааудиторна самостійна робота (участь у підготовці та проведенні масових виховних заходів, конкурсів, участь у роботі педагогічного гуртка, виготовлення роздаткового матеріалу з дисципліни, випуск газети тощо).

Індивідуальний план позааудиторної самостійної роботи з опосередкованою функцією контролю з боку викладача передбачає оцінювання під час аудиторних робіт шляхом взаємо- або самоперевірки студентами.

Отже, організація позааудиторної самостійної роботи, в сучасному освітньому просторі, спрямована на формування у майбутніх учителів початкових класів умінь і навичок самостійно здійснювати пошук та аналізувати літературу, працювати з бібліотечними фондами та каталогами; самостійно набувати професійно значущих знань, які реалізуються в уміннях і навичках розв'язання різнорівневих за складністю педагогічних завдань та визначенням їх практичного використання у майбутній професійній діяльності;

самоорганізації (самостійного розподілу часу на виконання самостійної роботи, визначення та розподіл цілей за рівнем складності завдань, часу на виконання); самостійного вибору форм, методів та засобів виконання самостійної роботи; самоаналізу та самоконтролю отриманих результатів виконаної самостійної роботи; саморозвитку та самоформуванню [4].

Список використаних джерел:

1. Буряк В. К. Керування самостійною роботою / В. К. Буряк // Вища школа. – 2001. – № 4/5. – С. 16-22.
2. Васильєва М.П. Деонтологічний компонент підготовки сучасного педагога в умовах вищого навчального закладу / М.П. Васильєва // Вісник Дніпроп. ун-ту економіки та права умені А. Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія. – Дніпропетровськ, 2011. – Вип. 2 (2). – С. 14-20.
3. Євдокимов В. І. Підготовка вчителя в умовах євро інтеграції : навч. посіб. / В. І. Євдокимов, Г. Ф. Пономарьова, Л. Д. Покроєва. – Х. : ХОНМІБО, 2006. – 204 с.
4. Мороз В. Д. Самостійна навчальна робота студентів : монографія / В. Д. Мороз. – Х. : ХМК, 2003. – 63 с.
5. Шимко І. М. Дидактичні умови організації самостійної навчальної роботи студентів вищих навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Шимко І. М. – Кривий Ріг, 2003. – 20 с.

Бахов І.С.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов,
Міжрегіональна Академія управління персоналом*

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ЗАКОНОДАВЧІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ В КАНАДІ В КІНЦІ ХХ СТОЛІТТЯ

Ідеї мультикультуралізму поки не знаходять достатньо ефективного відображення в теорії і практиці вітчизняної педагогічної освіти. Недостатньою залишається відповідна підготовка педагогів у цьому напрямку, і не в повній мірі використовується зарубіжний досвід у цій сфері.

Наукове осмислення і використання досвіду Канади у підготовці вчителів до діяльності в полікультурному освітньому середовищі в зв'язку з цим є цілком актуальним. Канада, як і Україна, вирішує у сфері освіти непрості проблеми, викликані федеральним державним пристроєм і багатоетнічним складом населення.

Педагогічна освіта в Канаді значною мірою орієнтована на ідеї мультикультуралізму. Ця країна є одним зі світових піонерів і лідерів у питаннях організації полікультурної педагогічної освіти. Вивчення педагогічної освіти в Канаді може сприяти реалізації ідей мультикультуралізму при підготовці вчителів в українській системі освіти. Аналіз та облік канадського досвіду може сприяти тому, щоб Україна у модернізації вищої освіти уникла багатьох помилок і неправильних рішень.